॥ ప్రహ్లాదకృత నృసింహస్తుతిః ॥

శ్రీప్రహ్లాద ఉవాచ

బ్రహ్మాదయః సురగణా మునయోఽథ సిద్ధాః
సత్త్వైకతానగతయో వచసాం ప్రవాహైః ।
నారాధితుం పురుగుణైరధునాపి పిప్రుః
కిం తోష్టుమర్హతి స మే హరిరుగ్రజాతేః ॥ ౧ ॥

మన్యే ధనాభిజన రూప తపః శ్రుతౌజస్–
తేజః ప్రభావ బల పౌరుష బుద్ధి యోగాః ।
నారాధనాయ హి భవంతి పరస్య పుంసో
భక్త్యా తుతోష భగవాన్ గజయూథపాయ ॥ ౨ ॥

విప్రాద్ద్విషడ్గుణయుతాదరవిందనాభ
పాదారవిందవిముఖాత్శ్వపచం వరిష్ఠం ।
మన్యే తదర్పిత మనో వచనే హితార్థ
ప్రాణం పునాతి స కులం న తు భూరిమానః ॥ ౩ ॥

నైవాత్మనః ప్రభురయం నిజలాభపూర్ణో
మానం జనాదవిదుషః కరుణో వృణీతే ।
యద్యజ్జనో భగవతే విదధీత మానం
తచ్చాత్మనే ప్రతిముఖస్య యథా ముఖశ్రీః ॥ ౪ ॥

తస్మాదహం విగతవిక్లవ ఈశ్వరస్య
సర్వాత్మనా మహి గృణామి యథా మనీషం ।
నీచోఽజయా గుణవిసర్గమనుప్రవిష్టః
పూయేత యేన హి పుమాననువర్ణితేన ॥ ౫ ॥

సర్వే హ్యమీ విధికరాస్తవ సత్త్వధామ్నో
బ్రహ్మాదయో వయమివేశ న చోద్విజంతః ।
క్షేమాయ భూతయ ఉతాత్మసుఖాయ చాస్య
విక్రీడితం భగవతో రుచిరావతారైః ॥ ౬ ॥

తద్యచ్ఛ మన్యుమసురశ్చ హతస్త్వయాద్య
మోదేత సాధురపి వృశ్చికసర్పహత్యా ।
లోకాశ్చ నిర్వృతిమితాః ప్రతియంతి సర్వే
రూపం నృసింహ విభయాయ జనాః స్మరంతి ॥ ౭ ॥

నాహం బిభేమ్యజిత తేఽతిభయానకాస్య
జిహ్వార్కనేత్ర భ్రుకుటీ రభసోగ్ర దంష్ట్రాత్ ।
ఆంత్రస్రజః క్షతజకేశర శంకుకర్ణాన్
నిర్హ్రాదభీతదిగిభాదరిభిన్నఖాగ్రాత్ ॥ ౮ ॥

త్రస్తోఽస్మ్యహం కృపణవత్సల దుఃసహోగ్ర
సంసారచక్రకదనాద్గ్రసతాం ప్రణీతః ।
బద్ధః స్వకర్మభిరుశత్తమ తేఽంఘ్రిమూలం
ప్రీతోఽపవర్గశరణం హ్వయసే కదా ను ॥ ౯ ॥

యస్మాత్ప్రియాప్రియ వియోగ సంయోగ జన్మ
శోకాగ్నినా సకలయోనిషు దహ్యమానః ।
దుఃఖౌషధం తదపి దుఃఖమతద్ధియాహం
భూమన్భ్రమామి వద మే తవ దాస్యయోగం ॥ ౧౦ ॥

సోఽహం ప్రియస్య సుహృదః పరదేవతాయా
లీలాకథాస్తవ నృసింహ విరించ గీతాః ।
అంజస్తితర్మ్యనుగృణన్ గుణవిప్రముక్తో
దుర్గాణి తే పద యుగాలయ హంససంగః ॥ ౧౧ ॥

బాలస్య నేహ శరణం పితరౌ నృసింహ
నార్తస్య చాగదముదన్వతి మజ్జతో నౌః ।
తప్తస్య తత్ప్రతివిధిర్య ఇహాంజసేష్ట
స్తావద్విభో తనుభృతాం త్వదుపేక్షితానాం ॥ ౧౨ ॥

యస్మిన్యతో యర్హి యేన చ యస్య యస్మాద్
యస్మై యథా యదుత యస్త్వపరః పరో వా ।
భావః కరోతి వికరోతి పృథక్స్వభావః
సంచోదితస్తదఖిలం భవతః స్వరూపం ॥ ౧౩ ॥

మాయా మనః సృజతి కర్మమయం బలీయః
కాలేన చోదితగుణానుమతేన పుంసః ।
ఛందోమయం యదజయార్పిత షోడశారం
సంసారచక్రమజ కోఽతితరేత్త్వదన్యః ॥ ౧౪ ॥

స త్వం హి నిత్యవిజితాత్మగుణః స్వధామ్నా
కాలో వశీకృత విసృజ్య విసర్గశక్తిః ।
చక్రే విసృష్టమజయేశ్వర షోడశారే
నిష్పీడ్యమానముపకర్ష విభో ప్రపన్నం ॥ ౧౫ ॥

దృష్టా మయా దివి విభోఽఖిల ధిష్ణ్యపానాం
ఆయుః శ్రియో విభవ ఇచ్ఛతి యాంజనోఽయం ।
యేఽస్మత్పితుః కుపితహాస విజృంభితభ్రూ
విస్ఫూర్జితేన లులితాః స తు తే నిరస్తః ॥ ౧౬ ॥

తస్మాదమూస్తను భృతామహమాశిషోఽజ్ఞ
ఆయుః శ్రియం విభవమైంద్రియమా విరించ్యాత్ ।
నేచ్ఛామి తే విలులితానురువిక్రమేణ
కాలాత్మనోపనయ మాం నిజభృత్యపార్శ్వం ॥ ౧౭ ॥

కుత్రాశిషః శ్రుతిసుఖా మృగతృష్ణిరూపాః
క్వేదం కలేవరమశేషరుజాం విరోహః ।
నిర్విద్యతే న తు జనో యదపీతి విద్వాన్
కామానలం మధులవైః శమయన్ దురాపైః ॥ ౧౮ ॥

క్వాహం రజఃప్రభవ ఈశ తమోఽధికేఽస్మిన్
జాతః సురేతరకులే క్వ తవానుకంపా ।
న బ్రహ్మణో న తు భవస్య న వై రమాయా
యన్మేఽర్పితః శిరసి పద్మకరః ప్రసాదః ॥ ౧౯ ॥

నైషా పరావర మతిర్భవతో నను స్యాత్
జంతోర్యథాఽఽత్మసుహృదో జగతస్తథాపి ।
సంసేవయా సురతరోరివ తే ప్రసాదః
సేవానురూపముదయో న పరావరత్వం ॥ ౨౦ ॥

ఏవం జనం నిపతితం ప్రభవాహికూపే
కామాభికామమను యః ప్రపతన్ ప్రసంగాత్ ।
కృత్వాఽఽత్మసాత్సురర్షిణా భగవన్ గృహీతః
సోఽహం కథం ను విసృజే తవ భృత్యసేవాం ॥ ౨౧ ॥

మత్ప్రాణ రక్షణమనంత పితుర్వధశ్చ
మన్యే స్వభృత్య ఋషివాక్యమృతం విధాతుం ।
ఖడ్గం ప్రగృహ్య యదవోచదసద్విధిత్సుః
త్వామీశ్వరో మదపరోఽవతు కం హరామి ॥ ౨౨ ॥

ఏకస్త్వమేవ జగదేతమముష్య యత్త్వం
ఆద్యంతయోః పృథగవస్యసి మధ్యతశ్చ ।
సృష్ట్వా గుణవ్యతికరం నిజమాయయేదం
నానేవ తైరవసితస్తదను ప్రవిష్టః ॥ ౨౩ ॥

త్వం వా ఇదం సదసదీశ భవాంస్తతోఽన్యో
మాయా యదాత్మ పరబుద్ధిరియం హ్యపార్థా ।
యద్యస్య జన్మ నిధనం స్థితిరీక్షణం చ
తద్వై తదేవ వసుకాలవదష్టితర్వోః ॥ ౨౪ ॥

న్యస్యేదమాత్మని జగద్విలయాంబు మధ్యే
శేషేఽఽత్మనా నిజసుఖానుభవో నిరీహః ।
యోగేన మీలిత దృగాత్మని పీతనిద్ర
స్తుర్యే స్థితో న తు తమో న గుణాంశ్చ యుంక్షే ॥ ౨౫ ॥

తస్యైవ తే వపురిదం నిజకాలశక్త్యా
సంచోదిత ప్రకృతి ధర్మణ ఆత్మగూఢం ।
అంభస్యనంత శయనాద్విరమత్సమాధే
ర్నాభేరభూత్స్వకణికావటవన్మహాబ్జం ॥ ౨౬ ॥

తత్సంభవః కవిరతోఽన్యదపశ్యమానః
త్వాం బీజమాత్మని తతం స బహిర్విచింత్య ।
నావిందదబ్ద శతమప్సు నిమజ్జమానో
జాతేఽంకురే కథముహోపలభేత బీజం ॥ ౨౭ ॥

స త్వాత్మయోనిరతి విస్మిత ఆశ్రితోఽబ్జం
కాలేన తీవ్ర తపసా పరిశుద్ధభావః ।
త్వామాత్మనీశ భువి గంధమివాతి సూక్ష్మం
భూతేంద్రియాశయమయే వితతం దదర్శ ॥ ౨౮ ॥

ఏవం సహస్ర వదనాంఘ్రి శిరఃకరోరు
నాసాద్య కర్ణ నయనాభరణాయుధాఢ్యం ।
మాయామయం సదుపలక్షిత సన్నివేశం
దృష్ట్వా మహాపురుషమాప ముదం విరించః ॥ ౨౯ ॥

తస్మై భవాన్ హయ శిరస్తనువం చ బిభ్రత్
వేద ద్రుహావతి బలౌ మధుకైటభాఖ్యౌ ।
హత్వాఽఽనయచ్ఛృతిగణాంస్తు రజస్తమశ్చ
సత్త్వం తవ ప్రియతమాం తనుమామనంతి ॥ ౩౦ ॥

ఇత్థం నృతిర్యగృషిదేవఝుషావతారైః
లోకాన్ విభావయసి హంసి జగత్ప్రతీపాన్ ।
ధర్మం మహాపురుష పాసి యుగానువృత్తం
ఛన్నః కలౌ యదభవస్త్రియుగోఽథ స త్వం ॥ ౩౧ ॥

నైతన్మనస్తవ కథాసు వికుంఠనాథ
సంప్రీయతే దురిత దుష్టమసాధు తీవ్రం ।
కామాతురం హర్ష శోక భయైషణార్తం
తస్మిన్ కథం తవ గతిం విమృశామి దీనః ॥ ౩౨ ॥

జిహ్వైకతోఽచ్యుత వికర్షతి మావితృప్తా
శిశ్నోఽన్యతస్త్వగుదరం శ్రవణం కుతశ్చిత్ ।
ఘ్రాణోఽన్యతశ్చపలదృక్ క్వ చ కర్మశక్తి
ర్బహ్వ్యః సపత్న్య ఇవ గేహపతిం లునంతి ॥ ౩౩ ॥

ఏవం స్వకర్మ పతితం భవవైతరణ్యాం
అన్యోన్య జన్మ మరణాశన భీత భీతం ।
పశ్యంజనం స్వపర విగ్రహ వైర మైత్రం
హంతేతి పారచర పీపృహి మూఢమద్య ॥ ౩౪ ॥

కో న్వత్ర తేఽఖిల గురో భగవన్ ప్రయాస
ఉత్తారణేఽస్య భవ సంభవలోప హేతోః ।
మూఢేషు వై మహదనుగ్రహ ఆర్తబంధో
కిం తేన తే ప్రియ జనానను సేవతాం నః ॥ ౩౫ ॥

నైవోద్విజే పర దురత్యయవైతరణ్యాః
త్వద్వీర్య గాయన మహామృత మగ్నచిత్తః ।
శోచే తతో విముఖచేతస ఇంద్రియార్థ
మాయా సుఖాయ భరముద్వహతో విమూఢాన్ ॥ ౩౬ ॥

ప్రాయేణ దేవ మునయః స్వ విముక్తికామా
మౌనం చరంతి విజనే న పరార్థ నిష్ఠాః ।
నైతాన్ విహాయ కృపణాన్ విముముక్ష ఏకో
నాన్యం త్వదస్య శరణం భ్రమతోఽనుపశ్యే ॥ ౩౭ ॥

యన్మైథునాది గృహమేధి సుఖం హి తుచ్ఛం
కండూయనేన కరయోరివ దుఃఖ దుఃఖం ।
తృప్యంతి నేహ కృపణా బహు దుఃఖ భాజః
కండూతివన్మనసిజం విషహేత ధీరః ॥ ౩౮ ॥

మౌన వ్రత శ్రుత తపోఽధ్యయన స్వ ధర్మ
వ్యాఖ్యా రహో జప సమాధయ ఆపవర్గ్యాః ।
ప్రాయః పరం పురుష తే త్వజితేంద్రియాణాం
వార్తా భవంత్యుత న వాత్ర తు దాంభికానాం ॥ ౩౯ ॥

రూపే ఇమే సదసతీ తవ వేదసృష్టే
బీజాంకురావివ న చాన్యదరూపకస్య ।
యుక్తాః సమక్షముభయత్ర విచిన్వతే త్వాం
యోగేన వహ్నిమివ దారుషు నాన్యతః స్యాత్ ॥ ౪౦ ॥

త్వం వాయురగ్నిరవనిర్వియదంబు మాత్రాః
ప్రాణేంద్రియాణి హృదయం చిదనుగ్రహశ్చ ।
సర్వం త్వమేవ సగుణో విగుణశ్చ భూమన్
నాన్యత్త్వదస్త్యపి మనో వచసా నిరుక్తం ॥ ౪౧ ॥

నైతే గుణా న గుణినో మహదాదయో యే
సర్వే మనః ప్రభృతయః సహదేవమర్త్యాః ।
ఆద్యంతవంత ఉరుగాయ విదంతి హి త్వాం
ఏవం విమృశ్య సుధియో విరమంతి శబ్దాత్ ॥ ౪౨ ॥

తత్తేఽర్హత్తమ నమః స్తుతి కర్మ పూజాః
కర్మ స్మృతిశ్చరణయోః శ్రవణం కథాయాం ।
సంసేవయా త్వయి వినేతి షడంగయా కిం
భక్తిం జనః పరమహంస గతౌ లభేత ॥ ౪౩ ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే సప్తమస్కంధే నవమేఽధ్యాయే శ్రీ ప్రహ్లాదకృత నృసింహస్తుతిః సంపూర్ణః ॥